

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

вул. Володимирська, 33, м. Київ, 01601, факс (044) 279-66-31, тел. (044) 255-84-88
www.ssu.gov.ua e-mail: san@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00034074

ПОВІДОМЛЕННЯ

про підозру

місто Київ

17 червня 2023 року

Заступник начальника 2 відділу 3 управління досудового розслідування Головного слідчого управління СБ України полковник юстиції Хлопотін Максим Володимирович, розглянувши матеріали досудового розслідування, відомості про яке внесені 20.04.2023 до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 22023000000000404, та встановивши наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінальних правопорушень, відповідно до ст.ст. 2, 36, 40, 42, 276-278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Варпаховича Миколу Миколайовича, 29.05.1970 року народження, місце народження – м. Караганда, Республіка Казахстан, громадянина Російської Федерації, проживаючого в Російській Федерації (більш точне місце проживання не встановлено), військовослужбовця Збройних Сил Російської Федерації, командира 22-ої важкої бомбардувальної авіаційної дивізії дальньої авіації Військово-повітряних сил Повітряно-космічних сил Збройних Сил Російської Федерації (аеродром Енгельс – м. Енгельс Саратовська область РФ), полковника,

про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених:

- **ч. 3 ст. 110 КК України**, тобто у скоєнні умисних дій з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, вчинених особою, яка є представником влади, за попередньою змовою групою осіб, які призвели до загибелі людей та інших тяжких наслідків;

- **ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 437 КК України**, тобто у веденні агресивної війни, вчинене за попередньою змовою групою осіб;

- **ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України**, тобто у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких

надана Верховною Радою України, віданні наказу про вчинення таких дій, вчинених за попередньою змовою групою осіб;

- ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 438 КК України, тобто у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, віданні наказу про вчинення таких дій, поєднаних з умисним вбивством, вчинених за попередньою змовою групою осіб.

**Фактичні обставини кримінальних правопорушень,
у вчиненні яких підозрюється Варпахович М.М.:**

З 19.02.2014 представниками Російської Федерації (далі – РФ) розпочато збройне вторгнення збройних сил РФ (далі – ЗС РФ), приховане твердженням керівників РФ про переміщення військових підрозділів в рамках звичайної ротачії сил Чорноморського флоту, які у взаємодії з військовослужбовцями Чорноморського флоту РФ та іншими підрозділами ЗС РФ здійснили блокування й захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури України, забезпечили військову окупацію території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя. 18.03.2014 РФ оголосила про офіційне включення Криму до складу РФ.

Одночасно з цим, протягом березня та на початку квітня 2014 року під безпосереднім керівництвом та контролем представників влади та ЗС РФ представники іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд і груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих РФ, взяли під контроль будівлі, в яких знаходилися органи місцевої влади та місцеві органи виконавчої влади України, військові об'єкти України в окремих районах Донецької та Луганської областей України. 07.04.2014 в м. Донецьку створено терористичну організацію «Донецька народна республіка» (далі за текстом – «ДНР»), а 27.04.2014 в м. Луганську – терористичну організацію «Луганська народна республіка» (далі за текстом – «ЛНР»), у складі яких утворені незаконні збройні формування, які функціонують і до нині.

Внаслідок військових дій у період з травня по серпень 2015 року сили оборони України звільнили частину раніше окупованих територій Донецької та Луганської областей.

Датою початку тимчасової окупації РФ окремих територій України є 19.02.2014. Автономна Республіка Крим та місто Севастополь є тимчасово окупованими РФ з 20.02.2014. Окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, є окупованими РФ (зокрема окупаційною адміністрацією РФ) починаючи з 07.04.2014, відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII.

Надалі, 24.02.2022 президент РФ оголосив початок так званої «спеціальної військової операції». Після цього, близько четвертої години ранку того ж дня, ЗС РФ, інші збройні формування РФ та підконтрольні їм угруповання іррегулярних незаконних збройних формувань розпочали широкомасштабне військове вторгнення на територію України, увійшовши з боку РФ, Республіки Білорусь та

тимчасово окупованої території України, що супроводжувалось завданням ракетно-артилерійських ударів та бомбардувань авіацією об'єктів по всій території України.

З цього моменту сили оборони України здійснюють збройну відсіч вздовж всієї лінії фронту.

Факт широкомасштабного збройного вторгнення на територію України 24.02.2022 не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п.п. 1, 3 Висновку 300 (2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п.п. 17, 18 Наказу від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти РФ) та ін.»).

Крім того, у статтях 1-5 Резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1974 року № 3314 (XXIX) серед іншого визначено, що ознаками агресії є застосування збройної сили державою проти суверенітету, територіальної недоторканності чи політичної незалежності іншої держави, застосування збройної сили державою в порушення Статуту ООН.

Будь-яке з наступних діянь, незалежно від оголошення війни, кваліфікується як акт агресії:

- вторгнення або напад збройних сил держави на територію іншої держави або будь-яка військова окупація, який би тимчасовий характер вона не мала, яка є результатом такого вторгнення або нападу, або будь-яка анексія із застосуванням сили на території іншої держави або частини її;

- бомбардування збройними силами держави території іншої держави або застосування будь-якої зброї державою проти території іншої держави;

- блокада портів або берегів держави збройними силами іншої держави;

- напад збройними силами держави на сухопутні, морські або повітряні сили, або морські та повітряні флоти іншої держави;

- застосування збройних сил однієї держави, що знаходяться на території іншої держави за угодою з приймаючою державою, у порушення умов, передбачених в угоді, або будь-яке продовження їх перебування на такій території після припинення дії угоди;

- дія держави, яка дозволяє, щоб її територія, яку вона надала в розпорядження іншої держави, використовувалася цією іншою державою для здійснення акту агресії проти третьої держави;

- засилання державою або від імені держави збройних банд, груп, іррегулярних сил або найманців, які здійснюють акти застосування збройної сили проти іншої держави, які мають настільки серйозний характер, що це є рівносильним наведеним вище актам, або її значна участь у них.

Відповідно до ст. 2 спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи

більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Таким чином, з 19.02.2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією РФ проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії на території України законів та звичаїв війни (норм міжнародного гуманітарного права).

Відповідно до вимог ст. 25 Положення про закони і звичаї війни на суходолі, яке є додатком до IV Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі від 18 жовтня 1907 року, які Нотою Міністерства закордонних справ СРСР відносно Гагської конвенції і декларацій 1899 і 1907 років від 07.03.1955 визнані Урядом СРСР, передбачена заборона атакувати чи бомбардувати в будь-який спосіб незахищені міста, поселення, помешкання чи будівлі.

Статтю 7 Закону України «Про правонаступництво України» від 12.09.1991 визначено, що Україна є правонаступником прав і обов'язків за міжнародними договорами Союзу РСР, які не суперечать Конституції України та інтересам республіки.

Стаття 51 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 8 червня 1977 року та стаття 33 Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року забороняють акти насильства чи погрози насильством, які мають основною своєю метою тероризувати цивільне населення, як і сам терор цивільного населення.

Стаття 52 Протоколу I забороняє здійснювати напади на цивільні об'єкти та зазначає про те, що напади повинні суворо обмежуватися об'єктами, які через свій характер, розміщення, призначення або використання вносять ефективний вклад у воєнні дії і повне або часткове руйнування, захоплення чи нейтралізація яких за існуючих у даний момент обставин, дає явну воєнну перевагу.

У свою чергу частина 2 статті 54 Протоколу I захищає цивільні об'єкти, необхідні для виживання цивільного населення. Зокрема, заборонено піддавати нападу або знищувати, виводити або доводити до непридатності об'єкти, необхідні для виживання цивільного населення, такі як запаси продуктів харчування, сільськогосподарські райони, що виробляють продовольство, посіви, худобу, споруди для забезпечення питною водою й запаси останньої, а також іригаційні споруди спеціально з метою не допустити використання їх цивільним населенням або супротивною стороною як засобу підтримання існування, незалежно від мотивів, ніби викликати голод серед цивільних осіб, примусити їх до виїзду або з якої-небудь іншої причини.

Крім того, стаття 57 зазначеного Протоколу зазначає, що при проведенні воєнних операцій повинна постійно виявлятися турбота про те, щоб оберігати цивільне населення, цивільних осіб і цивільні об'єкти. У зв'язку з чим мають дотримуватись, у тому числі, такі запобіжні заходи.

Ті, хто планує напад або приймає рішення про його здійснення: роблять все практично можливе, щоб пересвідчитися в тому, що об'єкти нападу не є ні

цивільними особами, ні цивільними об'єктами й не підлягають особливому захисту, а є воєнними об'єктами і що згідно з положенням цього Протоколу напад на них не заборонено; вживають усіх практично можливих запобіжних заходів при виборі засобів і методів нападу з тим, щоб уникнути випадкових втрат життя серед цивільного населення, поранення цивільних осіб і випадкової шкоди цивільним об'єктам і, в усякому випадку, звести їх до мінімуму; утримуються від прийняття рішень про здійснення будь-якого нападу, який, як можна очікувати, викличе випадкові втрати життя серед цивільного населення, поранення цивільних осіб і завдасть випадкової шкоди цивільним об'єктам або те й інше разом, що було б надмірним щодо конкретної і прямої воєнної переваги, яку передбачається одержати; напад відміняється або зупиняється, якщо стає очевидним, що об'єкт не є воєнним, що він підлягає особливому захисту, або що напад, як можна очікувати, викличе випадкові втрати життя серед цивільного населення, поранення цивільних осіб і завдасть випадкової шкоди цивільним об'єктам або те й інше разом, що було б надмірним щодо конкретної і прямої воєнної переваги, яку передбачається отримати.

Відповідно до вимог частини 1 статті 3 Женевської Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949, ратифікованої Указом Президії Верховної Ради Української РСР «Про ратифікацію Женевських конвенцій від 12.08.1949 про захист жертв війни» від 03.07.1954 (надалі – Конвенції), сторони домовилися, що з особами, які не беруть активної участі в бойових діях, у тому числі з особами зі складу збройних сил, що склали зброю, а також із тими, хто *hors de combat* унаслідок хвороби, поранення, затримання чи з будь-якої іншої причини, поводяться гуманно, без будь-якої ворожої дискримінації, причиною якої слугують раса, колір шкіри, релігія чи вірування, стать, походження чи майновий стан чи будь-які інші подібні критерії.

Із цією метою є забороненими й залишатимуться забороненими будь-коли та будь-де такі діяння стосовно зазначених вище осіб:

- а) насилля над життям й особистістю, зокрема всі види вбивств, завдання каліцтва, жорстоке поводження й тортури;
- б) захоплення заручників;
- в) наруга над людською гідністю, зокрема образливе та принизливе поводження;
- г) засудження та застосування покарання без попереднього судового рішення, винесеного судом, який створено належним чином і який надає судові гарантії, визнані цивілізованими народами як необхідні (стаття 3 Конвенції).

Відповідно до частини 1 статті 4 Конвенції, особами, що перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-яких обставин опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

Згідно з частиною 1 статті 27 Конвенції, особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин, на особисту повагу, повагу до своєї честі, права на сім'ю, їхніх релігійних переконань та обрядів, звичок та звичаїв. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, від образ та цікавості натовпу.

З урахуванням положень стосовно здоров'я, віку та статі, сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, має право поводитися з усіма ними однаково, без жодної дискримінації, зокрема стосовно раси, релігії або політичних переконань.

Положеннями статті 29 Конвенції передбачено, що сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, відповідає за поведження своїх представників із цими особами, причому це не знімає особистої відповідальності з таких представників.

Статтею 31 Конвенції передбачено, що жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей.

Згідно статті 32 Конвенції Високі Договірні Сторони спеціально дають згоду на те, що їм забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та медичні чи наукові дослідження, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше брутальне поведження з боку як цивільних, так і військових властей.

Відповідно до положень частини 3 статті 146 Конвенції сторони вживають заходів, необхідних для припинення всіх дій, які суперечать положенням цієї Конвенції, крім серйозних порушень визначених наступною статтею.

Так, статтею 147 Конвенції передбачено, що серйозні порушення, про які йдеться в попередній статті, становлять такі порушення, що охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції: умисне вбивство, тортури або нелюдяне поведження, зокрема біологічні експерименти, які умисно спричинять великі страждання чи серйозні травми тілу чи здоров'ю, нелегальна депортація чи переведення або нелегальне ув'язнення особи, що перебуває під захистом, примушення особи, що перебуває під захистом, служити в збройних силах ворожої держави, або умисне відбирання в особи, що перебуває під захистом, прав на справедливий і офіційний судовий процес, рекомендований цією Конвенцією, захоплення полонених і широкомасштабне руйнування і привласнення власності, не виправдане воєнною необхідністю, і здійснюване незаконним чином і безцільно.

Статтею 43 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977 передбачено, що збройні сили сторони, що перебуває в конфлікті, складаються з усіх організованих збройних сил, груп і підрозділів, що перебувають під командуванням особи, відповідальної перед цією стороною за поведінку своїх підлеглих, навіть якщо ця сторона представлена урядом чи властями, не визнаними супротивною стороною. Такі збройні сили підпорядковані внутрішній дисциплінарній системі, яка, поряд з іншим, забезпечує додержання норм міжнародного права, застосовуваних у період збройних конфліктів.

Особи, які входять до складу збройних сил сторони, що перебуває в конфлікті (крім медичного і духовного персоналу, про який ідеться у статті 33 Третьої конвенції), є комбатантами, тобто вони мають право брати безпосередню участь у воєнних діях.

Статтею 44 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977 передбачено, що для сприяння посиленню захисту цивільного населення від наслідків воєнних дій комбатанти зобов'язані відрізняти себе від цивільного населення в той час, коли вони беруть участь у нападі або у воєнній операції, що є підготовкою до нападу. Однак у зв'язку з тим, що під час збройних конфліктів бувають такі ситуації, коли через характер воєнних дій озброєний комбатант не може відрізнити себе від цивільного населення, він зберігає свій статус комбатанта за умови, що в таких ситуаціях він відкрито носить свою зброю.

Окрім того, статтями 48, 50 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів від 08.06.1977 (надалі – Протоколу I) передбачено, що цивільною особою є будь-яка особа, що не належить до жодної з категорій осіб, зазначених у статті 4 А, 1, 2, 3 та 6 Третьої конвенції та у статті 43 цього Протоколу. У разі сумніву щодо того, чи є яка-небудь особа цивільною особою, вона вважається цивільною особою. Для забезпечення поваги й захисту цивільного населення та цивільних об'єктів сторони, що перебувають у конфлікті, повинні завжди розрізняти цивільне населення й комбатантів, а також цивільні й воєнні об'єкти та відповідно спрямовувати свої дії тільки проти воєнних об'єктів.

Вживаючи заходи з відсічі збройної агресії РФ, у період з 24.02.2022 упродовж 2022 року та 2023 року Збройними Силами України проводяться успішні контрнаступальні дії, що дозволило звільнити з-під окупації ЗС РФ території Київської, Сумської, Чернігівської, Харківської, Миколаївської областей та окремих районів Запорізької, Херсонської, Донецької та Луганської областей.

Розуміючи, що початковий план у стислі терміни захопити і окупувати територію України не реалізовано, а Збройні Сили України своїми контрнаступальними діями продовжують витіснити збройні сили РФ з окупованих територій України, діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб між собою, усвідомлюючи тяжкі наслідки у вигляді загибелі і поранення великої кількості осіб, створення непридатних умов для існування цивільного населення України, бажаючи настання таких наслідків, розробили план спрямований на тероризування цивільного населення України, шляхом нанесення збройними силами РФ систематичних ракетних ударів по містам і іншим населеним пунктам всієї території України, які завдають значних руйнувань та спричиняють загибель людей, а також завдання ударів по об'єктам критичної інфраструктури необхідних для виживання мирних мешканців, з метою залякати цивільне населення України, припинити роботу промислових підприємств, створити умови для постійної напруги у суспільстві, переслідуючи

у такий спосіб за мету вимусити керівництво України піти на вигідні для РФ територіальні та політичні поступки.

Водночас встановлено, що до широкомасштабного збройного вторгнення на територію України причетне керівництво дальньої авіації Військово-повітряних сил Повітряно-космічних сил Збройних Сил РФ, на яке, згідно з наперед розробленим планом, покладалося здійснення збройного вторгнення у вигляді проведення ракетних обстрілів з літаків стратегічної авіації цивільних об'єктів, а також об'єктів критичної та енергетичної інфраструктури.

Так, до вищевказаних злочинних дій співучасники, діючи за попередньою змовою між собою, у невстановлений досудовим розслідуванням час залучили Варпаховича М.М., який з серпня 2022 року і по теперішній час проходить військову службу на посаді командира 22-ї важкої бомбардувальної авіаційної дивізії дальньої авіації Військово-повітряних сил Повітряно-космічних сил Збройних сил РФ (далі – 22-а авіаційна дивізія), яка дислокується у м. Енгельс Саратовської області РФ.

Очолована Варпаховичем М.М. 22-а авіаційна дивізія є засобом Верховного Головнокомандувача ЗС РФ, на який покладено вирішення стратегічних (оперативно-стратегічних) і оперативних задач на театрах воєнних дій (стратегічних напрямках).

У зв'язку із займаною Варпаховичем М.М. посадою, останньому підконтрольні авіаційні ескадрильї та підрозділи безпосереднього підпорядкування 22-ої авіаційної дивізії, а саме 121-ий важкий бомбардувальний полк (аер. Енгельс, м. Енгельс, Саратовська область, РФ), 52-ий важкий бомбардувальний полк (аер. Шайковка, м. Шайковка, Калузька область, РФ), 184-ий важкий бомбардувальний полк (аер. Енгельс, м. Енгельс, Саратовська область, РФ). На нього покладається виконання поставлених завдань відповідно до рішень та планів вищестоящого військового командування РФ, у тому числі командувача дальньої авіації.

Для реалізації вищевказаного злочинного умислу невстановлені особи із числа військового командування РФ у невстановлений досудовим розслідуванням час, але не пізніше серпня 2022 року залучили Варпаховича М.М., якому співучасники визначили роль в реалізації спільного плану на припинення функціонування об'єктів критичної інфраструктури та промисловості, тероризування цивільного населення України у вищевказаний спосіб, а останній погодився її виконувати.

Зокрема, співучасниками злочину на Варпаховича М.М. покладалося організація та забезпечення підпорядкованими йому силами та засобами 22-ої авіаційної дивізії нанесення систематичних і масштабних ракетних ударів по цивільним об'єктам, розміщеним у населених пунктах на всій території України, зокрема житловим будинкам, торгівельним центрам, рекреаційним об'єктам, тваринницьким підприємствам та об'єктам критичної інфраструктури, що необхідні для виживання цивільного населення.

При цьому, для виконання відведеної ролі в реалізації вищевказаного спільного плану, Варпахович М.М. у вищевказаний період часу одержував від невстановлених осіб із числа військового командування РФ бойові

розпорядження щодо нанесення підпорядкованими йому підрозділами 22-ої авіаційної дивізії, з використанням ракетноносців-бомбардувальників Ту-22М3, Ту-95МС, Ту-160 ракетних ударів крилатими ракетами Х-22, Х-32, Х-101/102, Х-555 по визначеним у цих бойових документах конкретним об'єктам цивільної і критичної інфраструктури на території України, з визначеними координатними місць їх розташування.

Виконуючи указані бойові розпорядження Варпахович М.М., шляхом віддання наказів і розпоряджень своїм підпорядкованим військовослужбовцям 22-ої авіаційної дивізії (особи яких на цей час досудовим розслідування не встановлено), організовував: розроблення і затвердження замислів і рішень на ведення бойових дій, а також графіки підготовки і здійснення нанесення масованих ракетних ударів; визначав потреби в ракетах по задачам бойових дій; погоджував зазначені бойові документи з військовим командуванням ЗС РФ; здійснював координацію діями підпорядкованих йому підрозділів безпосередньо під час нанесення ракетних ударів по визначеним об'єктам цивільної і критичної інфраструктури на території України, а також доповідав про результати нанесених указаних ракетних ударів військовому командуванню ЗС РФ. При цьому, про вчинені воєнні злочини Варпахович М.М. правоохоронним органам РФ не повідомляв.

Так, Варпахович М.М. будучи представником влади, тобто особою, яка уповноважена вирішувати питання воєнного планування і управління щодо застосування підпорядкованих йому з'єднань і частин та підлеглих військовослужбовців, діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб з іншими представниками влади РФ, командування ЗС РФ, правоохоронних і розвідувальних органів РФ, зокрема: Міністром оборони Російської Федерації Шойгу С.К., начальником Генерального штабу Збройних сил Російської Федерації Герасимовим В.В., секретарем Ради безпеки Російської Федерації Патрушевим М.П., директором Федеральної служби військ національної гвардії Російської Федерації Золотовим В.В., директором Федеральної служби безпеки Російської Федерації Бортніковим О.В., директором Служби зовнішньої розвідки Російської Федерації Нарішкіним С.Є. та іншими невідомими на теперішній час особами, на виконання злочинного наказу Президента РФ Путіна В.В., усвідомлюючи явну злочинність власних дій та передбачаючи можливість настання тяжких наслідків, у тому числі загибелі людей, зокрема й цивільного населення, розуміючи, що він посягає на суверенітет та територіальну цілісність України з метою зміни меж її території та розширення впливу РФ, з мотивів перешкодження Євроінтеграційному курсу розвитку України, відновлення контролю Російської Федерації над політичними та економічними процесами в Україні, всупереч вимогам пунктів 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 5 грудня 1994 року, порушив принципи Заключного акту Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 1 серпня 1975 року та вимог частини 4 статті 2 Статуту ООН та Декларації Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 09.12.1981 № 36/103, від 16.12.1970 № 2734 (XXV), від 21.12.1965 № 2131 (XX), від 14.12.1974

№ 3314 (XXIX), ст.ст. 1-3, 68 Конституції України, перебуваючи у період з серпня 2022 року по теперішній час у м. Енгельс, Саратовської області, РФ та інших невстановлених досудовим розслідуванням місцях на території РФ, організував виконання злочинних наказів військово-політичного керівництва РФ і командування ЗС РФ щодо бойового застосування підрозділів 22-ої авіаційної дивізії по всій території України, володіючи розвідувальними даними та географічними координатами (локаціями), необхідними для ведення воєнних дій, у тому числі щодо військових об'єктів та об'єктів цивільної інфраструктури, віддавав своїм підлеглим бойові накази і розпорядження на підготовку та здійснення широкомасштабного вторгнення на територію України підпорядкованих йому підрозділів 22-ї важкої бомбардувальної авіаційної дивізії дальньої авіації Військово-повітряних сил Повітряно-космічних сил Збройних сил РФ спільно з іншими ЗС РФ з метою її окупації, шляхом здійснення систематичних обстрілів з ракетноносців-бомбардувальників Ту-22М3, Ту-95МС, Ту-160 із застосуванням високоточних керованих крилатих ракет Х-22, Х-33, Х-101/102 та Х-555 по ключовим об'єктам енергетики України, які є важливими для забезпечення життєдіяльності цивільного населення, існування лікувальних, комунальних, соціальних закладів та інших об'єктів цивільної інфраструктури, розміщених по всій території України, а також контролював їх виконання.

Так, в період з 10 жовтня 2022 року по 10 лютого 2023 року, з метою знищення ключових трансформаторних та генеруючих електричних станцій, указані ракетні удари наносилися по об'єктам, які захищені нормами міжнародного гуманітарного права, зокрема по електропідстанціям потужністю 220 кВт, 330 кВт та 750 кВт, теплоелектроцентралям (далі - ТЕЦ) гідроелектростанціям (далі - ГЕС) та тепловим електростанціям (далі - ТЕС), а саме:

10.10.2022 о 09 год. 00 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар однією крилатою ракетою Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» – електропідстанції **ПС-330 кВт «Житомирська»**, яка знаходиться у місті Житомир, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту;

10.10.2022 о 09 год. 09 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар чотирма крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» – електропідстанції **ПС-330 кВт «Львів-Південна»**, яка знаходиться за адресою: Львівська область, Львівський район, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту;

10.10.2022 о 09 год. 26 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар двома крилатими ракетами Х-101 по цивільному

інфраструктурному об'єкту - ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» - електропідстанції **ПС-220 кВт «Розділ»**, який знаходиться за адресою: Львівська область, Стрийський район, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту;

10.10.2022 о 09 год. 50 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар однією крилатою ракетою Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» - електропідстанції **ПС-750 кВт «Вінницька»**, який знаходиться за адресою: Вінницька область, Вінницький район, с. Гуменне, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту;

10.10.2022 о 09 год. 55 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар трьома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» - електропідстанції **ПС-330 кВт «Кременчук»**, який знаходиться за адресою: Полтавська область, Кременчуцький район, с. Кияшки, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту;

11.10.2022 о 12 год. 05 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар двома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» - електропідстанції **ПС-220 кВт «Львів-2»**, який знаходиться у м. Львів, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту та поранення 1 особи серед цивільного населення;

11.10.2022 о 12 год. 02 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар крилатою ракетою Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» - електропідстанції **ПС-330 кВт «Львів-Південна»**, яка знаходиться за адресою: Львівська область, Львівський район, що призвело до значних руйнувань електропідстанції та приміщень вказаного об'єкту;

11.10.2022 о 12 год. 05 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар однією крилатою ракетою Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» - електропідстанції **ПС-750 кВт «Вінницька»**, який знаходиться за адресою: Вінницька область, Вінницький район, с. Гуменне, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту;

17.10.2022 о 14 год. 10 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар трьома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» - електропідстанції **ПС-750 кВт «Вінницька»**, який знаходиться за адресою: Вінницька область, Вінницький район, с. Гуменне, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту;

18.10.2022 о 08 год. 40 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору Волгоградської області (РФ) нанесено ракетний удар двома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» - електропідстанції **ПС-330 кВт «Житомирська»**, який знаходиться у м. Житомир, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту;

19.10.2022 о 13 год. 45 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору Волгоградської Ростовської області (РФ) нанесено ракетний удар однією крилатою ракетою Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - «**Ладжинська ТЕС**» ПАТ «ДТЕК «Західенерго», яка знаходиться за адресою: Вінницька область, Гайсинський район, м. Ладжин, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту;

19.10.2022 о 14 год. 15 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору Волгоградської області (РФ) нанесено ракетний удар трьома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - «**Бурштинська ТЕС**» ПАТ «ДТЕК «Західенерго», який знаходиться за адресою: Івано-Франківська область, м. Бурштин, що призвело до значних руйнувань виробничих приміщень та устаткування вказаного об'єкту;

22.10.2022 о 09 год. 05 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору Волгоградської області (РФ) нанесено ракетний удар двома крилатими ракетами Х-101/Х-555 по цивільному інфраструктурному об'єкту – електропідстанції **ПС-330 кВт «Рівне»** ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго», який знаходиться у м. Рівне, що призвело до повного знищення електротехнічного обладнання та значних руйнувань виробничих приміщень, устаткування вказаного об'єкту та значних руйнувань прилеглих багатопверхових житлових будинків;

22.10.2022 о 09 год. 00 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору Волгоградської області (РФ) нанесено ракетний удар двома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту – електропідстанції **ПС-330 кВт «Ковель»**, який

знаходиться за адресою: Волинська область, м. Ковель, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту;

22.10.2022 о 09 год. 00 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору Волгоградської області (РФ) нанесено ракетний удар трьома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - електропідстанції **ПС-330 кВт «Луцьк північна»**, який знаходиться у м. Луцьк, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту та прилеглих житлових будинків;

22.10.2022 о 10 год. 25 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар крилатою ракетою Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - електропідстанції **ПС-330 кВт «Українка»** Київського регіонального центру обслуговування мережі ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго», яка знаходиться за адресою: Кіровоградська область, Кіровоградський район, с. Шостаківка, що призвело до повного знищення обладнання та до значних руйнувань будівель і споруд вказаного об'єкту;

31.10.2022 о 08 год. 05 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар трьома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - Київської гідроакумуючої електропідстанції **ПС-330 кВт «Вишгородська підстанція»**, яка знаходиться за адресою: Київська область, Вишгородський район, с. Нові Петрівці, що призвело до поранення 2 осіб серед цивільного населення, а також значних руйнувань електропідстанції;

31.10.2022 о 08 год. 15 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар крилатою ракетою Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - **розподільчому пристрою 330 кВт філії Кременчуцька ГЕС** ПрАТ «Укргідроенерго», яка знаходиться за адресою: Кіровоградська область, м. Світловодськ, що призвело до повного знищення обладнання та до значних руйнувань будівель і споруд вказаного об'єкту;

31.10.2022 о 08 год. 15 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар двома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - електростанції **«Дніпровська ГЕС»**, який знаходиться у м. Запоріжжя, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту, а через значні пошкодження електропідстанції Дніпровський та Вознесенівський райони міста Запоріжжя тривалий час знаходились без електрозабезпечення;

15.11.2022 о 15 год. 53 хв. ракетноосцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору Волгоградської області (РФ) нанесено ракетний удар двома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» - електропідстанції **ПС-330 кВт «Житомирська»**, який знаходиться у м. Житомир, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту;

15.11.2022 о 16 год. 30 хв. ракетноосцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар крилатою ракетою Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» електропідстанції **ПС-330 кВт «Кременчук»**, який знаходиться за адресою: Полтавська область, Кременчуцький район, с. Кияшки, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту;

15.11.2022 о 16 год. 00 хв. ракетноосцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору Волгоградської області (РФ) нанесено ракетний удар крилатою ракетою Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - електропідстанції **ПС-330 кВт «Ковель»**, який знаходиться за адресою: Волинська область, м. Ковель, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту;

23.11.2022 о 14 год. 00 хв. ракетноосцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору Волгоградської області (РФ) нанесено ракетний удар трьома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту – **«Ладжинська ГЕС»** ПАТ «ДТЕК «Західенерго», яка знаходиться за адресою: Вінницька область, Гайсинський район, м. Ладжин, що призвело до повного знищення обладнання та до значних руйнувань будівель і споруд вказаного об'єкту;

23.11.2022 о 14 год. 17 хв. ракетноосцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар крилатою ракетою Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - розподільчому пристрою **РП-330 кВт філії «Кременчуцька ГЕС»** ПрАТ «Укргідроенерго», яка знаходиться за адресою: Кіровоградська область, м. Світловодськ, що призвело до повного знищення обладнання та до значних руйнувань будівель і споруд вказаного об'єкту;

23.11.2022 о 14 год. 18 хв. ракетноосцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору Волгоградської області (РФ) нанесено ракетний удар двома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» - електропідстанцію **ПС-750 кВт «Західноукраїнська»**, яка

знаходиться за адресою: Львівська область, Стрийський район, с. Жирова, що призвело до значних руйнувань електропідстанції та приміщень вказаного об'єкту;

05.12.2022 о 05 год. 13 хв. ракетноосцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору Волгоградської області (РФ) нанесено ракетний удар двома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - «Ладизинська ТЕС» ПАТ «ДТЕК «Західенерго», яка знаходиться за адресою: Вінницька область, Гайсинський район, м. Ладизин, що призвело до повного знищення обладнання та до значних руйнувань будівель і споруд вказаного об'єкту;

05.12.2022 о 05 год. 18 хв. ракетноосцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору Волгоградської області (РФ) нанесено ракетний удар двома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» - електропідстанції ПС-750 кВт «Вінницька», який знаходиться за адресою: Вінницька область, Вінницький район, с. Гуменне, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту;

05.12.2022 о 14 год. 27 хв. ракетноосцем - бомбардувальником Ту-22М з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Чорного моря (РФ) нанесено ракетний удар двома крилатими ракетами Х-22 по інфраструктурному об'єкту – ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» - електропідстанцію ПС-330 кВт «Усатове», яка знаходиться за адресою: Одеська область, Одеський район, с. Усатове, вул. Енергетиків, 1, що призвело до поранення 1 особи серед цивільного населення та значних руйнувань вказаного об'єкту;

29.12.2022 о 09 год. 14 хв. ракетноосцем – бомбардувальником Ту-22М з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Чорного моря (РФ) нанесено ракетний удар двома крилатими ракетами Х-22 по цивільному інфраструктурному об'єкту - ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» - електропідстанції ПС-330 кВт «Усатове», яка знаходиться за адресою: Одеська область, Одеський район, с. Усатове, що призвело до значних руйнувань електропідстанції та приміщень вказаного об'єкту;

14.01.2023 о 15 год. 30 хв. ракетноосцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар двома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» - електропідстанції ПС-750 кВт «Західноукраїнська», яка знаходиться за адресою: Львівська область Стрийський район, с. Жирова, що призвело до значних руйнувань електропідстанції та приміщень вказаного об'єкту;

14.01.2023 о 15 год. 36 хв. ракетноосцем - бомбардувальником Ту-22М з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з

повітряного простору Курської області (РФ) нанесено ракетний удар двома крилатими ракетами Х-22 по цивільному інфраструктурному об'єкту - ПрАТ «Національна енергетична компанія «Укренерго» електропідстанції **ПС-750 кВт «Запорізька»**, який знаходиться за адресою: Запорізька область, Запорізький район, с. Значкове, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту;

14.01.2023 о 15 год. 40 хв. ракетноносець - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар трьома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - «**Ладжинська ТЕС**» ПАТ «ДТЕК «Західенерго», яка знаходиться за адресою: Вінницька область, Гайсинський район, м. Ладжин, що призвело до повного знищення обладнання та до значних руйнувань будівель і споруд вказаного об'єкту;

14.01.2023 о 15 год. 40 хв. ракетноносець - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору Волгоградської області (РФ) нанесено ракетний удар двома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - ДТЕК «**Бурштинська ТЕС**», який знаходиться за адресою: Івано-Франківської області, м. Бурштин, що призвело до повного знищення обладнання та до значних руйнувань будівель і споруд вказаного об'єкту;

26.01.2023 о 09 год. 00 хв. ракетноносець - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар двома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - електропідстанції **ПС-750 кВт «Київська»**, яка знаходиться за адресою: Київська область, Бучанський район, м. Наливайківка, що призвело до значних руйнувань будівель і споруд вказаного об'єкту;

10.02.2023 о 10 год. 32 хв. ракетноносець - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору Волгоградської Ростовської області нанесено ракетний удар трьома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту - «**Дніпровська ГЕС**», який знаходиться у м. Запоріжжя, що призвело до значних руйнувань вказаного об'єкту.

Всього, в період з 10 жовтня 2022 року по 10 лютого 2023 року, за бойовим наказом командира 22-ї важкої бомбардувальної авіаційної дивізії дальньої авіації Військово-повітряних сил Повітряно-космічних сил Збройних сил РФ Варпаховича М.М., в порушення вимог статей 25, 26 Положення про закони і звичаї війни на суходолі, що є додатком до IV Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі від 18.10.1907, статей 35, 48, 51, 52, 55, 57 Додаткового протоколу від 08.06.1977 до Женевських конвенцій від 12.08.1949, з метою знищення ключових розподільчих та генеруючих електричних станцій, з ракетноносіть-бомбардувальників Ту-22МЗ, Ту-95МС, Ту-160, достовірно знаючи про те, що об'єктами нападу є цивільні об'єкти, а також не зважаючи на заборону здійснення нападів невибіркового характеру, підрозділами 22-ої авіаційної

дивізії проведено бойові пуски високоточних керованих крилатих ракет Х-22, Х-33, Х-101/102 та Х-555, якими здійснено обстріли розташованих на території України 35 об'єктів енергетичної інфраструктури, які захищені нормами міжнародного гуманітарного права, що призвело до поранення 4 цивільних осіб, руйнування та пошкодження об'єктів енергетики.

Таким чином, Варпахович Микола Миколайович обгрунтовано підозрюється у порушенні законів та звичаїв війни, тобто застосування засобів ведення війни, заборонених міжнародним правом, інші порушення законів та звичаїв, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також відання наказу про вчинення таких дій, вчинене за попередньою змовою групою осіб, чим вчинив особливо тяжкий злочин, передбачений ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 КК України.

Крім того, в серпні 2022 року командир 22-ї важкої бомбардувальної авіаційної дивізії дальньої авіації Військово-повітряних сил Повітряно-космічних сил Збройних сил РФ Варпаховича М.М., будучи представником влади, тобто особою, яка уповноважена вирішувати питання воєнного планування і управління щодо застосування підпорядкованих йому з'єднань і частин та підлеглих військовослужбовців, діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб з іншими представниками влади РФ, командування ЗС РФ, правоохоронних і розвідувальних органів РФ, зокрема: Міністром оборони Російської Федерації Шойгу С.К., начальником Генерального штабу Збройних сил Російської Федерації Герасимовим В.В., секретарем Ради безпеки Російської Федерації Патрушевим М.П., директором Федеральної служби військ національної гвардії Російської Федерації Золотовим В.В., директором Федеральної служби безпеки Російської Федерації Бортніковим О.В., директором Служби зовнішньої розвідки Російської Федерації Наришкіним С.Є. та іншими невстановленими на теперішній час особами, на виконання злочинного наказу Президента РФ Путіна В.В., усвідомлюючи явну злочинність власних дій та передбачаючи можливість настання тяжких наслідків, у тому числі загибелі людей, зокрема й цивільного населення, розуміючи, що він посягає на суверенітет та територіальну цілісність України, з метою зміни меж її території та розширення впливу РФ, з мотивів перешкодження Євроінтеграційному курсу розвитку України, відновлення контролю Російської Федерації над політичними та економічними процесами в Україні, всупереч вимогам пунктів 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 5 грудня 1994 року, порушив принципи Заключного акту Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 1 серпня 1975 року та вимог частини 4 статті 2 Статуту ООН та Декларації Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 09.12.1981 № 36/103, від 16.12.1970 № 2734 (XXV), від 21.12.1965 № 2131 (XX), від 14.12.1974 № 3314 (XXIX), ст.ст. 1-3, 68 Конституції України, перебуваючи у період з серпня 2022 року по теперішній час у м. Енгельс, Саратовської області,

РФ та інших невстановлених досудовим розслідуванням місцях на території РФ, організував виконання злочинних наказів військово-політичного керівництва РФ і командування ЗС РФ щодо бойового застосування підрозділів 22-ої авіаційної дивізії по всій території України, володіючи розвідувальними даними та географічними координатами (локаціями), необхідними для ведення воєнних дій, у тому числі щодо військових об'єктів та об'єктів цивільної інфраструктури, віддавав своїм підлеглим бойові накази і розпорядження на підготовку та здійснення широкомасштабного вторгнення на територію України підпорядкованих йому підрозділів 22-ї важкої бомбардувальної авіаційної дивізії дальньої авіації Військово-повітряних сил Повітряно-космічних сил Збройних сил РФ спільно з іншими ЗС РФ з метою її окупації, шляхом здійснення систематичних обстрілів з ракетноносців-бомбардувальників Ту-22М3, Ту-95МС, Ту-160 із застосуванням високоточних керованих крилатих ракет Х-22, Х-33, Х-101/102 та Х-555 по ключовим об'єктам енергетики України, які є важливими для забезпечення життєдіяльності цивільного населення, існування лікувальних, комунальних, соціальних закладів та інших об'єктів цивільної інфраструктури, розміщених по всій території України, а також контролював їх виконання.

Так, в період з 10 жовтня 2022 року по 14 січня 2023 року, з метою знищення ключових телекомунікаційних мереж, трансформаторних та генеруючих електричних станцій енергосистеми України, указані ракетні удари наносилися по об'єктам, які захищені нормами міжнародного гуманітарного права, зокрема по телекомунікаційним підприємствам, теплоелектроцентралям (далі - ТЕЦ) та тепловим електростанціям (далі - ТЕС), а саме:

10.10.2022 о 08 год. 10 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар двома крилатими ракетами Х-101 по центральній частині Києва, що призвело до загибелі 4 осіб та поранення 25 осіб серед цивільного населення, а також завдання значних руйнувань та пошкоджень будівель: ПрАТ «Укртелеком», академії наук Міністерства освіти України, 2-ох корпусів Київського національного університету імені Тараса Шевченка та транспортних засобів;

18.10.2022 о 09 год. 07 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору у районі м. Волгодонська (РФ) нанесено ракетний удар трьома крилатими ракетами Х-101 по цивільному інфраструктурному об'єкту – по території ВАТ «БМУ Київська ТЕЦ-6», який розташований у м. Києві, що призвело до загибелі 1 особи та поранення 2 осіб серед цивільного населення, а також завдання значних руйнувань приміщень і споруд вказаного об'єкту;

23.11.2022 о 14 год. 05 хв. ракетноносцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору акваторії Каспійського моря (РФ) нанесено ракетний удар однією крилатою ракетою Х-101 по цивільних об'єктах – чотирьох житлових будинках, Вишгородській загальноосвітньої школи № 1, які розташовані за адресою: Київська область, м. Вишгород, що призвело до загибелі 8 осіб та

поранення 32 осіб серед цивільного населення, а також завдання значних руйнувань вказаних житлових будинків, закладу освіти та легкових автомобілів;

29.12.2022 о 14 год. 10 хв. ракетноосцем - бомбардувальником Ту-95/Ту-160 з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору у районі м. Белгород (РФ) нанесено ракетний удар однією крилатою ракетою Х-101 по цивільному об'єкту – по території «Зміївської ТЕС» ПАТ «Центрэнерго», яка розташована за адресою: Харківська область, Чугуївський район, смт. Слабожанське, що призвело до загибелі 2 осіб та поранення 1 особи серед цивільного населення, а також завдання значних руйнувань головного корпусу вказаного об'єкту;

14.01.2023 о 15 год. 43 хв. ракетноосцем – бомбардувальником Ту-22М3, з невстановленим на цей час досудовим розслідуванням бортовим номером, з повітряного простору Курської області (РФ) нанесено ракетний удар однією крилатою ракетою Х-22/Х-32 по цивільному об'єкту – дев'ятиповерховому житловому будинку, який розташований за адресою: Дніпропетровська область, м. Дніпро, що призвело до загибелі 46 осіб та поранення 79 осіб серед цивільного населення, а також завдання значних руйнувань вказаного багатоповерхового житлового будинку.

Всього, в період з 10 в жовтні 2022 року по 14 січня 2023 року, за бойовим наказом командира 22-ї важкої бомбардувальної авіаційної дивізії дальньої авіації Військово-повітряних сил Повітряно-космічних сил Збройних сил РФ Варпаховича М.М., в порушення вимог статей 25, 26 Положення про закони і звичаї війни на суходолі, що є додатком до IV Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі від 18.10.1907, статей 35, 48, 51, 52, 55, 57 Додаткового протоколу від 08.06.1977 до Женевських конвенцій від 12.08.1949, з метою знищення ключових розподільчих та генеруючих електричних станцій, з ракетноосцев-бомбардувальників Ту-22М3, Ту-95МС, Ту-160, достовірно знаючи про те, що об'єктами нападу є цивільні об'єкти, а також не зважаючи на заборону здійснення нападів невибіркового характеру, підрозділами 22-ої авіаційної дивізії проведено бойові пуски високоточних керованих крилатих ракет Х-22, Х-33, Х-101/102 та Х-555, якими здійснено обстріли розташованих на території України 5 об'єктів цивільної інфраструктури розташованих на території України, які захищені нормами міжнародного гуманітарного права, що призвело до загибелі 61 та поранення 139 цивільних осіб, а також руйнування та пошкодження об'єктів з надання послуг телекомунікаційних мереж та енергетики.

Таким чином, Варпахович Микола Миколайович обґрунтовано підозрюється у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, віданні наказу про вчинення таких дій, посднаних з умисним вбивством, вчинених за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого, ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 438 КК України.

Крім цього, командир 22-ї важкої бомбардувальної авіаційної дивізії дальньої авіації Військово-повітряних сил Повітряно-космічних сил Збройних сил РФ Варпаховича М.М., будучи представником влади, тобто особою, яка уповноважена вирішувати питання воєнного планування і управління щодо застосування підпорядкованих йому з'єднань і частин та підлеглих військовослужбовців, діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб з іншими представниками влади РФ, командування ЗС РФ, правоохоронних і розвідувальних органів РФ, зокрема: Міністром оборони Російської Федерації Шойгу С.К., начальником Генерального штабу Збройних сил Російської Федерації Герасимовим В.В., секретарем Ради безпеки Російської Федерації Патрушевим М.П., директором Федеральної служби військ національної гвардії Російської Федерації Золотовим В.В., директором Федеральної служби безпеки Російської Федерації Бортніковим О.В., директором Служби зовнішньої розвідки Російської Федерації Нарішкіним С.Є. та іншими нествановленими на теперішній час особами, на виконання злочинного наказу Президента РФ Путіна В.В., усвідомлюючи явну злочинність власних дій та передбачаючи можливість настання тяжких наслідків, у тому числі загибелі людей, зокрема й цивільного населення, розуміючи, що він посягає на суверенітет та територіальну цілісність України, з метою зміни меж її території та розширення впливу РФ, з мотивів перешкодження Євроінтеграційному курсу розвитку України, відновлення контролю Російської Федерації над політичними та економічними процесами в Україні, всупереч вимогам пунктів 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 5 грудня 1994 року, порушив принципи Заключного акту Ради з безпеки та співробітництва в Європі від 1 серпня 1975 року та вимог частини 4 статті 2 Статуту ООН та Декларації Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 09.12.1981 № 36/103, від 16.12.1970 № 2734 (XXV), від 21.12.1965 № 2131 (XX), від 14.12.1974 № 3314 (XXIX), ст.ст. 1-3, 68 Конституції України, перебуваючи у період з серпня 2022 року по теперішній час у м. Енгельс, Саратовської області, РФ та інших нествановлених досудовим розслідуванням місцях на території РФ, організував виконання злочинних наказів військово-політичного керівництва РФ і командування ЗС РФ щодо бойового застосування підрозділів 22-ої авіаційної дивізії по всій території України, володіючи розвідувальними даними та географічними координатами (локаціями), необхідними для ведення воєнних дій, у тому числі щодо військових об'єктів та об'єктів цивільної інфраструктури, віддавав своїм підлеглим бойові накази і розпорядження на підготовку та здійснення широкомасштабного вторгнення на територію України підпорядкованих йому підрозділів 22-ї важкої бомбардувальної авіаційної дивізії дальньої авіації Військово-повітряних сил Повітряно-космічних сил Збройних сил РФ спільно з іншими ЗС РФ з метою її окупації, шляхом здійснення систематичних обстрілів з ракетноносців-бомбардувальників Ту-22МЗ, Ту-95МС, Ту-160 із застосуванням високоточних керованих крилатих ракет Х-22, Х-33, Х-101/102 та Х-555 по ключовим об'єктам енергетики України, які є важливими для забезпечення життєдіяльності цивільного населення, існування лікувальних, комунальних, соціальних закладів

та інших об'єктів цивільної інфраструктури, розміщених по всій території України, а також контролював їх виконання.

Зазначені дії призвели до тяжких наслідків у вигляді загибелі людей, отримання ними тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості та заподіяння матеріальних збитків у вигляді знищення будівель, майна та інфраструктури на території України.

Таким чином Варпахович Микола Миколайович обґрунтовано підозрюється у веденні агресивної війни, вчиненої за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28 ч. 2 ст. 437 КК України.

У свою чергу, командир 22-ї важкої бомбардувальної авіаційної дивізії дальньої авіації Військово-повітряних сил Повітряно-космічних сил Збройних сил РФ Варпаховича М.М., будучи представником влади, тобто особою, яка уповноважена вирішувати питання воєнного планування і управління щодо застосування підпорядкованих йому з'єднань і частин та підлеглих військовослужбовців, діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб з іншими представниками влади РФ, командування ЗС РФ, правоохоронних і розвідувальних органів РФ, зокрема: Міністром оборони Російської Федерації Шойгу С.К., начальником Генерального штабу Збройних сил Російської Федерації Герасимовим В.В., секретарем Ради безпеки Російської Федерації Патрушевим М.П., директором Федеральної служби військ національної гвардії Російської Федерації Золотовим В.В., директором Федеральної служби безпеки Російської Федерації Бортніковим О.В., директором Служби зовнішньої розвідки Російської Федерації Наришкіним С.Є. та іншими невстановленими на теперішній час особами, на виконання злочинного наказу Президента РФ Путіна В.В., усвідомлюючи явну злочинність власних дій та передбачаючи можливість настання тяжких наслідків, у тому числі загибелі людей, зокрема й цивільного населення, розуміючи, що він посягає на суверенітет та територіальну цілісність України, з метою зміни меж її території та розширення впливу РФ, з мотивів перешкоджання Євроінтеграційному курсу розвитку України, відновлення контролю Російської Федерації над політичними та економічними процесами в Україні, всупереч вимогам пунктів 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 5 грудня 1994 року, порушив принципи Заключного акту Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 1 серпня 1975 року та вимог частини 4 статті 2 Статуту ООН та Декларації Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 09.12.1981 № 36/103, від 16.12.1970 № 2734 (XXV), від 21.12.1965 № 2131 (XX), від 14.12.1974 № 3314 (XXIX), ст.ст. 1-3, 68 Конституції України, перебуваючи у період з серпня 2022 року по теперішній час у м. Енгельс, Саратовської області, РФ та інших невстановлених досудовим розслідуванням місцях на території РФ, виконуючи накази військово-політичного керівництва РФ і командування ЗС РФ щодо бойового застосування підрозділів 22-ої авіаційної дивізії по всій території України, володіючи

розвідувальними даними та географічними координати (локаціями), необхідними для ведення воєнних дій, у тому числі щодо військових об'єктів та об'єктів цивільної інфраструктури, віддавав своїм підлеглим бойові накази і розпорядження на підготовку та здійснення широкомасштабного вторгнення на територію України підпорядкованих йому підрозділів 22-ї важкої бомбардувальної авіаційної дивізії дальньої авіації Військово-повітряних сил Повітряно-космічних сил Збройних сил РФ спільно з іншими ЗС РФ з метою її окупації, шляхом здійснення систематичних обстрілів з ракетноносців-бомбардувальників Ту-22М3, Ту-95МС, Ту-160 із застосуванням високоточних керованих крилатих ракет Х-22, Х-33, Х-101/102 та Х-555 по густонаселеним містам та іншим населеним пунктам всієї території України, а також контролював їх виконання.

При цьому, окрім воєнних об'єктів і об'єктів органів державної влади, указані ракетні удари наносилися по об'єктам, які захищені нормами міжнародного гуманітарного права, зокрема по житловим будинкам, закладам освіти, електростанціям, медичним закладам та іншій цивільній інфраструктурі.

Зазначені дії призвели до тяжких наслідків у вигляді загибелі людей, отримання ними тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості та заподіяння матеріальних збитків у вигляді знищення будівель, майна та інфраструктури.

Таким чином, Варпахович Микола Миколайович обгрунтовано підозрюється у скоєнні умисних дій з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, вчинених особою, яка є представником влади, за попередньою змовою групою осіб, які призвели до загибелі людей та інших тяжких наслідків, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 110 КК України.

Заступник начальника 2 відділу
3 управління досудового розслідування
Головного слідчого управління СБ України
полковник юстиції

Максим ХЛОПОТІН

«ПОГОДЖЕНО»

Прокурор другого відділу
управління процесуального керівництва
та підтримання публічного обвинувачення
Департаменту протидії злочинам,
вчиненим в умовах збройного конфлікту,
Офісу Генерального прокурора
«17» червня 2023 року

Юрій СЛАСТІН